

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoP/3/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6719201241
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6719201241.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zity Nagypálovej a sudcov JUDr. Dušana Ďuriana a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, v právnej veci navrhovateľky I. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX K., bývajúcej na adrese X. XXX, XXX XX K., proti mužovi, ktorého otcovstvo má byť určené G. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom X. XXX, XXX XX K., zast. advokátom JUDr. Lubomírom Ivanom, so sídlom Námestie SNP 41, 960 01 Zvolen, za účasti plnoletého dieťaťa G. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako navrhovateľka (matka), v konaní o určenie otcovstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k plnoletému dieťaťu o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 14Pc/3/2019-271 zo dňa 09. júla 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o uložení povinnosti otcovi prispievať na výživu dieťaťa (III. výrok), vo výroku o uložení povinnosti otcovi zaplatiť nedoplatok na zročnom výživnom (IV. výrok) a v závislom výroku o trovách konania (VII. výrok) potvrdzuje.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom určil, že G. D. (ďalej aj „otec dieťaťa“), nar. 15.11.1976 je otcom dieťaťa G. C., nar. XX.XX.XXXX z matky I. C., nar. XX.XX.XXXX (I. výrok); konanie v časti o zverení dieťaťa G. C., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky I. C., nar. XX.XX.XXXX zastavil (II. výrok); otcovi G. D., nar. XX.XX.XXXX uložil povinnosť prispievať na výživu dieťaťa G. C., nar. XX.XX.XXXX sumou 150,- Eur mesačne počnúc dňom 01.03.2018, splatnou vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám dieťaťa G. C., nar. 22.02.2002 (III. výrok); otcovi G. D., nar. XX.XX.XXXX uložil povinnosť zaplatiť nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 01.03.2018 do 30.06.2020 v sume 4.200,- Eur spolu s bežným výživným v splátkach po 150,- Eur mesačne počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku, pod stratou výhody splátok pri omeškaní čo i len jednej splátky k rukám dieťaťa G. C., nar. 22.02.2002 (IV. výrok); konanie v časti o určenie výživného nad sumu 200,- Eur mesačne do sumy 300,- Eur mesačne počnúc dňom 01.03.2018 zastavil (V. výrok); návrh na určenie výživného počnúc dňom 01.03.2018 nad sumu 150,- Eur mesačne do sumy 200,- Eur mesačne zamietol (VI. výrok) a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (VII. výrok).

1.1 Návrhom podaným na súde prvej inštancie dňa 11. 03. 2019 žiadala navrhovateľka (matka dieťaťa) určiť podľa § 94 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „Zákon o rodine“) otcovstvo k maloletému dieťaťu, keďže muž, ktorého označila za biologického otca dieťaťa odmietol určiť otcovstvo k dieťaťu súhlasným vyhlásením rodičov. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že matka uzavrela dňa 15. 01. 1997 manželstvo s E. C., ktoré bolo rozvedené dňa 23. 10. 2002. Dieťa G. C. sa narodil dňa XX. XX. XXXX ešte za trvania ich manželstva, a preto E. C. svedčala zákonná domnienka otcovstva k tomuto dieťaťu ako manželovi matky podľa § 85 ods. 1 Zákona o rodine. Otcovstvo svedčiace manželovi matky E. C. k dieťaťu G. C. bolo zapreté podľa § 96 ods. 2 Zákona o rodine na návrh dieťaťa rozsudkom Okresného súdu Zvolen sp. zn. 9C/86/2016 zo dňa 11. 01. 2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 27. 02. 2018. Matka v konaní uviedla, že v dobe rozhodnej

pre splodenie dieťaťa udržiavala intímny vzťah jedine s mužom, ktorého označila za biologického otca dieťaťa a to aj počas trvania jej manželstva s teraz už bývalým manželom. Muž, ktorého matka označila za biologického otca dieťaťa v konaní nepopieral intímny vzťah s matkou v tomto období, ale tvrdil, že sa intímne stýkala aj s manželom, resp. s inými mužmi. Vzhľadom na pochybnosti muža, ktorého matka označila za biologického otca dieťaťa, súd prvej inštancie nariadil vo veci znalecké dokazovanie analýzou DNA. Zo znaleckého posudku č. 29/2019 vyhotoveného znalkyňou C. X. Y., PhD. dňa 27. 12. 2019 vyplynulo, že otcovstvo G. D., nar. XX. XX. XXXX voči dieťaťu G. C., nar. XX. XX. XXXX možno považovať za prakticky dokázané s pravdepodobnosťou 99,999996592 %. Vzhľadom na závery znaleckého posudku, súd prvej inštancie určil muža, ktorého matka označila za biologického otca dieťaťa za otca dieťaťa podľa § 94 ods. 2 Zákona o rodine.

1.2 V priebehu súdneho konania nadobudlo dieťa dňa 22. 02. 2020 plnoletosť. Súd prvej inštancie vyhodnotil ako nedôvodné námietky otca dieťaťa, ktorými namietal účasť matky v konaní a aktívnu legitímáciu matky na podanie návrhu na určenie otcovstva po nadobudnutí plnoletosti dieťaťa. Uviedol, že účastníkom konania o určenie otcovstva je navrhovateľ podľa predpisov rodinného práva, dieťa, matka a muž, ktorého otcovstvo má byť určené, z čoho jednoznačne vyplýva, že matka dieťaťa je účastníčkou konania o určenie otcovstva bez ohľadu na to, či dieťa je maloleté alebo plnoleté. Z ustanovenia § 94 ods. 1 Zákona o rodine, ktorý je hmotnoprávnym predpisom vyplýva, že takýto návrh môže podať dieťa, matka alebo muž, ktorý tvrdí, že je otcom dieťaťa. Toto hmotnoprávne zákonné ustanovenie priznáva matke aktívnu vecnú legitímáciu na podanie takéhoto návrhu, na ktorej nič nemení skutočnosť, že dieťa počas súdneho konania nadobudlo plnoletosť. Do nadobudnutia plnoletosti bolo dieťa v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, po nadobudnutí plnoletosti dieťa konalo vo veci samé, nakoľko dosiahnutím plnoletosti nadobudlo spôsobilosť na právne úkony a vyjadriť sa návrhom matky súhlas.

1.3 Vzhľadom na nadobudnutie plnoletosti dieťaťa vzala matka návrh o zverenie dieťaťa do osobnej starostlivosti späť, a preto súd prvej inštancie konanie v tejto časti podľa § 29 ods. 1 a 3 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej aj „C. m. p.“) zastavil.

1.4 Súd prvej inštancie dospel na základe vykonaného dokazovania k záveru, že je dôvodné určiť otcovi dieťaťa výživné na dieťa od 01. 03. 2018 v rozsahu 150,- Eur mesačne, čo zodpovedá odôvodneným potrebám dieťaťa, a tiež majetkovým, zárobkovým, osobným pomerom otca dieťaťa a najmä jeho reálnym možnostiam. Súd prvej inštancie zohľadnil skutočnosť, že obidvaja rodičia majú vyživovacia povinnosť aj voči maloletej G., ktorá je v osobnej starostlivosti matky a vyživovaciu povinnosť otca voči mal. G. určenú súdom v rozsahu 100,- Eur mesačne. D. G. je starší o dva roky, navštevuje strednú školu, hráva organizovane futbal, s čím sú spojené zvýšené náklady na pokrytie jeho výdavkov. Matka žije v spoločnej domácnosti so 4 deťmi, voči dvom má vyživovaciu povinnosť. Dvaja starší synovia sú plnoletí, schopní sa sami živiť a títo sú povinní podieľať sa na spoločných výdavkoch domácnosti. Matka dieťaťa je zamestnaná a v súčasnosti dosahuje čistý priemerný mesačný príjem 700,10 Eur, popritom poberá rodinné prídavky na dve deti a daňový bonus. Otec žije v domácnosti s manželkou, ktorá pracuje a podľa vyjadrenia otca dosahuje čistý mesačný príjem 450,- Eur. Táto je povinná podieľať sa zodpovedajúcim pomerom na výdavkoch spoločnej domácnosti, ktorú vedie s manželom. Otec v súčasnom období pracuje brigádnicke, pričom príjem z brigády za dva týždne je 350,- Eur v čistom, nie je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie a je aj poberateľom výsluhového dôchodku vo výške 443,84 Eur mesačne. Pokiaľ vykonával štátnu službu profesionálneho vojaka, dosahoval v roku 2018 čistý priemerný mesačný príjem 1 341,75 Eur, ktorý sa mu v roku 2019 navýšil na sumu 1 528,40 Eur priemerne mesačne v čistom. Od 01. 03. 2020 otec nevykonáva štátnu službu profesionálneho vojaka, keď na vlastnú žiadosť bol prepustený z tohto služobného pomeru. Súd prvej inštancie skonštatoval, že u otca nebolo možné prihliadnuť na skutočnosť, že v súčasnom období je len poberateľom výsluhového dôchodku, a že si občas brigádnicke privyrába. Príjem otca sa znížil jeho vlastným zavinením, preto pri rozhodovaní o rozsahu jeho vyživovacej povinnosti aplikoval ustanovenie § 75 ods. 1 Zákona o rodine, keď otec sa vzdal bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zárobku a vychádzal z príjmu otca, ktorý dosahoval pred prepustením zo štátnej služby profesionálneho vojaka. Súd prvej inštancie neopomenul ani to, že otec nastúpil od polovice mesiaca júl 2019 na PN, pričom od augusta 2019 do januára 2020 bol riešený jedine nemocenským, ale pri rozhodovaní o nároku dieťaťa na výživné prihliadol na tú skutočnosť, že pri ukončení štátnej služby vznikol otcovi nárok na odchodné, ktoré mu bolo vyplatené v sume 6 753,03 Eur a tiež prihliadol na predaj bytu v K. za 42 000,- Eur počas súdneho konania, z ktorého mal otec výnos. Do výpočtu nákladov dieťaťa zahrnul súd prvej inštancie ročný výdavok dieťaťa v súvislosti s futbalom vo výške 595,- Eur, z ktorého pripadá na mesiac suma 50,- Eur, cestovné do školy 55,- Eur, jednorazový výdavok na zakúpenie montérok a oblečenia na odbornú prax v sume 60,- Eur ročne, z čoho pripadá na mesiac suma 5,- Eur, výdavok na oblečenie 100,- Eur mesačne a nevyhnutné náklady na stravu

mesačne aspoň 120,- Eur, čo spolu dosahuje sumu 330,- Eur mesačne, keď výživné má pokrývať aj náklady na bývanie dieťaťa vo výške 1/5-tiny, keďže žije v spoločnej domácnosti s ďalšími 4 osobami.

1.5 Vzhľadom na to, že súd prvej inštancie určil rozsah vyživovacej povinnosti otca voči dieťaťu v rozsahu 150,- Eur mesačne, nad rámec sumy 150,- Eur výživného do požadovanej sumy 200,- Eur výživného mesačne návrh zamietol. Konanie v časti o určenie výživného nad sumu 200,- Eur do sumy 300,- Eur mesačne zastavil podľa § 29 C. m. p., pretože matka i dieťa vzali návrh v tejto časti čiastočne späť.

1.6 Počiatok vyživovacej povinnosti otca voči dieťaťu určil súd prvej inštancie dňom 01. 03. 2018 tak ako žiadala priznať matka dieťaťa. Súd prvej inštancie videl dôvody hodné osobitného zreteľa pre spätné priznanie výživného, v tom, že predmetnému konaniu predchádzalo konanie o zapretie otcovstva, ktoré bolo právoplatne skončené dňa 27. 02. 2018. Do tohto času vyživovacia povinnosť voči dieťaťu svedčala manželovi matky, ktorý bol povinný hradiť výživné pre dieťa. Po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku matka podala návrh na určenie otcovstva až v marci 2019, avšak muž, ktorého označila za biologického otca v konaní o zapretie otcovstva dňa 11. 01. 2018 prehlásil, že je presvedčený o tom, že je biologickým otcom dieťaťa, pričom matka bola v tom, že tento po úspešnom zapretí otcovstva manželovi matky určí otcovstvo k dieťaťu súhlasným vyhlásením rodičov, čo otec následne po právoplatnom skončení tohto konania odmietol. Ďalší dôvod hodný osobitného zreteľa videl súd prvej inštancie v tom, že dieťa má právo voči rodičovi na výživné, na zabezpečenie všetkých odôvodnených potrieb a celú situáciu žiadnym spôsobom nezavinilo. Ak by súd prvej inštancie rozhodol o počiatku vyživovacej povinnosti otca až právoplatnosťou tohto rozsudku, za obdobie od 01. 03. 2018 až do tohto obdobia by dieťa nemalo zabezpečenú výživu od druhého rodiča, čo je v rozpore s jeho právami. Otec už v tomto období dosahoval vysoký príjem a je neprípustné, aby z takéhoto príjmu nebol povinný uhradiť výživné svojmu dieťaťu aj za spätné obdobie, teda od 01. 03. 2018 po právoplatnom skončení konania o zapretie otcovstva manželovi matky. Z uvedených dôvodov určil súd prvej inštancie výživné spätné, a preto rozhodoval aj o zročnom výživnom za obdobie od 01. 03. 2018 do 30. 06. 2020 vo výške 4 200,- Eur (28 mesiacov x 150,- Eur). Súd prvej inštancie povolil otcovi splácať dlžné výživné v mesačných splátkach po 150,- Eur počnúc dňom právoplatnosti rozsudku spolu s bežným výživným pod stratou výhody splátok pri omeškaní so zaplatením čo i len jednej splátky. Vzhľadom k tomu, že dieťa medzičasom nadobudlo plnoletosť, súd prvej inštancie rozhodol o poukazovaní výživného zo strany otca k rukám dieťaťa a to i za spätné obdobie.

1.7 O trovách konania účastníkov rozhodol súd prvej inštancie podľa § 52 C. m. p. tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, keď dôvody pre rozhodnutie podľa § 53 C. m. p. o trovách konania súd v prejednávanej veci nezistil.

2. Proti III. a IV. výroku rozsudku súdu prvej inštancie podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu otec plnoletého dieťaťa. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. a), f) a h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C. s. p.“), t.j. z dôvodov, že neboli splnené procesné podmienky, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Otec poukázal na to, že po nadobudnutí plnoletosti G. C. sa konali dve pojednávania, na ktorých konal súd prvej inštancie s I. C. ako navrhovateľkou, hoci ani ona ani G. C. nepredložili v konaní žiadne splnomocnenie. Napriek uvedenému dotazoval súd prvej inštancie ohľadne dispozície s návrhom I. C. a tiež vykonal k výdavkom G. C. a ostatným skutočnostiam potrebným pre rozhodnutie výsluch I. C., čím narušil procesné práva otca dieťaťa a zvýhodnil v konaní G. C.. Súd prvej inštancie pokiaľ ide o tvrdenia I. C. tieto si okamžite osvojuje bez potreby akéhokoľvek dokladovania, no pokiaľ ide o tvrdenia otca dieťaťa je mimoriadne prísny a všetky tvrdenia zrovnáva s predloženými dokladmi. D. prvej inštancie pri určení výšky výživného posudzoval príjem jeho manželky, avšak neprihliadol na príjem priateľa I. C. a uveril jej tvrdeniu, že s ním nežije, čo považuje za svojvôľu súdu.

2.1 Pri posudzovaní príjmu otca dieťaťa vychádzal súd prvej inštancie z príjmu, ktorý dosahoval pred prepustením zo štátnej služby profesionálneho vojaka zo sumy 1 341,75 Eur mesačne (rok 2018), resp. 1 528,40 Eur mesačne (rok 2019) a nie z mesačného príjmu - výsluhového dôchodku vo výške 443,84 Eur, ktorý dosahoval v čase vydania rozsudku. Okrem toho tento dôchodok mu bol priznaný až ku koncu konania od 01. 03. 2020, pričom od júla 2019 žiadny príjem nepoberal, nakoľko bol na práceneschopný a dostával len nemocenské dávky. Nie je pravdivé tvrdenie súdu prvej inštancie, že sa vzdal bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania. Súd si účelovo vykladá prednesy účastníkov tak, aby vyhovovali jeho rozhodnutiu. Personálnym rozkazom zo 04. 07. 2019 bol dočasne pozbavený výkonu štátnej služby z dôvodu, že mu bolo vznesené obvinenie za trestný čin ohrozovania pod vplyvom návykovej látky;

on nijakým spôsobom o postavenie mimo službu nepožiadaval, ale ide o postup vyplývajúci priamo zo zákona. Dôvody, že: „vzhľadom na situáciu, že ma v motorovom vozidle zastavila policajná hliadka a ja som bol pod miernym vplyvom alkoholu, čo bolo preukázané dychovou skúškou, bolo jednoznačné, že budem za trestný čin odsúdený. V tomto prípade by som bol okamžite prepustený zo služobného pomeru bez nároku na odchodné či výsluhový dôchodok. Ak by som počkal na takýto stav tak potom by sa dalo súhlasiť s názorom súdu prvej inštancie, že som sa sám bez dôležitého dôvodu vzdal nejakého zárobku. Namiesto toho som sám ešte počas prebiehajúceho trestného konania požiadaval o prepustenie zo služobného pomeru a personálnym rozkazom č. 6 025 z 01. 02. 2019 som bol zo služobného pomeru prepustený. Len na základe tohto môjho kroku mi vznikol nárok na odchodné aj priznanie výsluhového dôchodku, ktorý by mi inak nebol vznikol.“ Zo služobného pomeru bol prepustený, ale nestalo sa tak z dôvodu vzdania sa výhodnejšieho zárobku, aby sa vyhol uhrádzaniu výživného. V tejto časti preto považuje odôvodnenie súdu prvej inštancie s poukazom na § 75 ods. 1 Zákona o rodine za zmätočné a nepreskúmateľné. Súd prvej inštancie prihliadol na skutočnosť, že mu bolo vyplatené odchodné vo výške 6 753,03 Eur, avšak opomenul prihliadnúť na to, že od 04. 07. 2019 do 01. 03. 2020 nemal s výnimkou nemocenského žiadny príjem a aj za toto obdobie musel platiť výdavky a účty, pričom toto obdobie zvládol len vďaka priznanému odchodnému. Pokiaľ súd prvej inštancie pokladá za výnos kúpnu cenu za predaj bytu vo výške 42 000,- Eur, súd prvej inštancie už neuviedol skutočnosť, že bol nútený byť predaný, pretože nedokázal platiť hypotekárny úver, ktorý z kúpnej ceny aj vyplatil.

2.2 Otec dieťaťa spochybnil výšku výdavkov, ktoré súd prvej inštancie ustálil na plnoleté dieťa. I. C. ani G. C. nepredložili počas konania jediný dôkaz, ktorý by preukazoval výšku nimi prezentovaných výdavkov. Splátky výživného spolu so zameškaným výživným a výživným na dcéru činia spolu sumu vo výške 400,- Eur, ktoré on nie je schopný uhrádzať z príjmu 443,84 Eur. Súd prvej inštancie neprihliadol ani na to, že aj matka I. C. má k G. C. vyživovacia povinnosť. Výdavky G. C. prezentovala I. C. vo výške 270,- Eur a teda súd prvej inštancie zaviazal otca na úhradu viac ako polovice výdavkov, hoci I. C. dosahuje oveľa vyšší príjem ako on. Náklady na oblečenie vo výške 100,- Eur mesačne považuje otec dieťaťa za neprimerané a neopodstatnené. Rovnako mu nie je zrejmé, z čoho súd prvej inštancie vychádzal, keď uviedol, že mesačný výdavok G. C. na stravu je aspoň 120,- Eur, hoci matka výdavkov na stravu špecifikovala vo výške 70,- Eur a na pojednávaní uviedla, že výdavok na stravu na celú domácnosť je 180,- Eur, ktorú tvoria okrem G. C. ďalší traja súrodenci, I. C. a jej priateľ.

2.3 Otec dieťaťa sa nestotožnil ani s priznaním výživného späť od 01. 03. 2018. Súd prvej inštancie opomenul, že I. C. ako zákonná zástupkyňa spôsobila stav, keď návrh na určenie otcovstva podala po viac ako roku od právoplatného zapretia otcovstva. Súd prvej inštancie sa nevysporiadal s dôvodmi uvádzanými otcom pre nepriznanie výživného späť. I. C. iniciovala konanie o zapretie otcovstva až v 16 roku G. C. a návrh na určenie otcovstva podala až v jeho 17 roku. Potvrdil, že v konaní o zapretie otcovstva vyhlásil, že sa cíti byť otcom dieťaťa; urobil to len preto, že ho o to I. C. požiadala, aby uvedené konanie prebehlo jednoduchšie. Až do januára 2020, keď mu bol doručený znalecký posudok si však nebol istý, či je naozaj otcom G. C., a preto by skutočnosť, že dobrovoľne okamžite neuznal G. C. za svojho syna nemala byť dôvodom hodným osobitného zreteľa pre priznanie výživného aj späť. Takýto postup v konaní ani nebol možný, nakoľko za otca bol určený až právoplatným rozhodnutím súdu. Druhý dôvod osobitného zreteľa, ktorý videl súd prvej inštancie v tom, že dieťa má právo na výživné voči rodičovi, pokiaľ nie je schopné sa samo živiť, považuje otec za zmätočný, pretože ide len o dikciu zákona o rodine a nie dôvod osobitného zreteľa. Je síce pravdou, že dieťa nezavinilo uvedenú situáciu, ale nezavinil ju ani otec dieťaťa. Okrem toho súd prvej inštancie rozhodol vo veci až po 15 mesiacoch od doručenia návrhu, hoci išlo o určenie otcovstva a určenie výživného, kde by malo byť prioritou rýchle vyriešenie sporu.

2.4 Vzhľadom na vyššie uvedené otec dieťaťa navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, resp. aby rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že zaviazá otca dieťaťa prispievať na jeho výživu výživným počnúc dňom 20. 01. 2020.

3. K odvolaniu otca sa vyjadrilo plnoleté dieťa G. C., ktorý uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne. Poukázal na to, že návrh na začatie konania podala jeho matka dňa 11. 03. 2019, keď ešte nebol plnoletý a teda námietka otca ohľadom účasti matky na pojednávaní je irelevantná a nedôvodná. Okrem toho matka má lepší prehľad o tom aké má výdavky, nakoľko je ešte študentom strednej školy. Súd prvej inštancie podľa neho postupoval správne, keď pri určení výšky výživného posudzoval aj príjem manželky otca, nakoľko sa na výdavkoch domácnosti podieľajú obaja manželia. Návrh na začatie konania bol podaný v marci 2019, kedy bol ešte jeho otec zamestnaný a mal príjem cez 1 500,- Eur mesačne. To, že bol otec prepustený zo služobného pomeru si zapríčinil sám svojimi konaniami,

keď sa dopustil trestného činu ohrozovania pod vplyvom návykovej látky. Otec sa užitím alkoholu vzdal bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania a v rámci konania nepreukázal žiadnu objektívnu skutočnosť, ktorá by mu bránila plniť si vyživovaciu povinnosť tak ako rozhodol súd prvej inštancie. Súd prvej inštancie zároveň správne poukázal na odchodné, ktoré otec dostal a aj na skutočnosť, že byt predal za 42 000,- Eur. Pokiaľ nebolo konanie o zapretie otcovstva právoplatne skončené, tak do dňa 27. 02. 2018 svedčala vyživovacia povinnosť manželovi matky. Na základe vyššie uvedeného G. C. navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

4. Otec dieťaťa v replike uviedol, že je irelevantné tvrdenie plnoletého dieťaťa, že matka má lepší prehľad o jeho výdavkoch, nakoľko plnoleté dieťa už dosiahlo vek 18 rokov a svoje práva a právom chránené záujmy má zastupovať samo. Súd prvej inštancie pochybil, keď ustálil rodinný stav otca dieťaťa, nakoľko manželstvo medzi ním a jeho aktuálnou partnerkou bolo uzatvorené pro forma v Českej republike, pričom aby mohol byť sobáš uznaný v Slovenskej republike je potrebné požiadať o jeho zápis do osobitnej matriky a požiadať o vydanie slovenského sobášneho listu. Uvedené nebolo zo strany otca ani jeho partnerky splnené a teda nie je možné nazerať na jeho partnerku ako na manželku v zmysle slovenského právneho poriadku. Je teda nemysliteľné, aby partnerka otca zo svojich zdrojov prispievala na výchovu dieťa čo i len tým, že bude vykrývať úbytok jeho finančných prostriedkov v dôsledku ním uhrádzaného výživného. Pokiaľ dieťa poukazuje na sumu 6 753,03 Eur, ktorá mu bola vyplatená ako odchodné a sumu 42 000,- Eur, ktorú dostal za predaj bytu, otec uvádza, že sumu odchodného bol nútený využiť na zabezpečenie základných životných potrieb, nakoľko bol dlhodobo práceneschopný a bol odkázaný na svoje úspory. Zo sumy 42 000,- Eur bol uhradený zbytok dlžnej sumy na hypotekárnom úvere. Otec zopakoval, že výživné pre dieťa je možné priznať až od okamihu právoplatnosti rozhodnutia o určení otcovstva a nie od obdobia pred ním. Uviedol, že podľa jeho aktuálnych informácií dieťa upustilo od hrania futbalu kvôli svojmu zlému životnému štýlu. Okrem toho bolo dieťa zaradené v rámci futbalového klubu do kategórie A, kde sa futbalovému klubu poplatok vo výške 240,- Eur neuhrádza. Výška súdom určeného výživného je nesprávna, nakoľko bola určená na základe výšky mzdy, ktorú už otec dieťaťa nepoberá a teda nie je objektívne možné očakávať, že bude mať na splnenie tejto povinnosti dostatok finančných prostriedkov. Plnoleté dieťa je aj napriek svojmu nízkemu veku vlastníkom motorového vozidla, pričom jeho prevádzkovanie si vyžaduje nemalé finančné prostriedky. Opätovne poukázal na to, že 100,- Eur mesačne za oblečenie je neprimerane vysoká suma, a uviedol, že dieťa utráca za mimoškolskú aktivitu, ktorá neprodukuje ani nebude produkovať žiaden príjem.

5. Odvolanie otca smerovalo len proti výroku rozsudku o vyživovacej povinnosti otca voči plnoletému synovi. Odvolací súd viazaný rozsahom odvolania podľa § 379 C. s. p. a neviazaný odvolacími dôvodmi podľa § 66 C. m. p. prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania z dôvodu, že súd prvej inštancie zistil skutočný stav správne a nebolo potrebné doplniť ani zopakovať dokazovanie vykonané súdom prvej inštancie (§ 385 ods. 1 C. s. p.) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je v napadnutom III. a IV. výroku ako aj v závislom výroku o trovách konania vecne správne, preto ho podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p. v napadnutej časti potvrdil.

6. Z obsahu spisu a odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplynulo, že matka dieťaťa G. C. sa návrhom podaným na súde prvej inštancie dňa 11. 03. 2019, ešte v čase nepĺnoletosti dieťaťa, domáhala určenia otcovstva k dieťaťu voči mužovi, ktorého otcovstvo malo byť určené (G. D.) a s tým súvisiacou úpravou výkonu rodičovských práv a povinností a určením výživného na maloleté dieťa. Znaleckým posudkom č. 29/2019 vyhotoveným znalkyňou C.. X. Y., PhD. dňa 27. 12. 2019 bolo otcovstvo G. D. k dieťaťu G. C. prakticky dokázané s pravdepodobnosťou 99,999996592 %. Vzhľadom na nadobudnutie plnoletosti dieťaťa dňa 22. 02. 2020 zobrala matka návrh na zverenie dieťaťa do svojej starostlivosti späť, pričom predmetom konania ostalo určenie výživného na dieťa vo výške 200,- Eur mesačne, ktoré sa po dosiahnutí plnoletosti k návrhu matky pripojilo.

7. Podľa § 62 ods. 1 a 2 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

8. Ustanovenie § 62 ods. 1 Zákona o rodine, ktoré upravuje povinnosť rodičov zabezpečovať deťom výživu do času, pokiaľ nie sú samy schopné sa živiť nediferencuje medzi nárokmi na výživné z hľadiska veku detí, t.j. nerozoznáva deti maloleté a plnoleté. Podľa predmetného ustanovenia sú podmienky

nároku maloletého aj plnoletého dieťaťa na výživné celkom rovnaké. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom časovo končí vtedy, keď sú samy schopné živiť sa. Súd svojím výrokom neobmedzuje určené výživné na čas maloletosti dieťaťa. Ak bol návrh na určenie výživného podaný pred dosiahnutím plnoletosti dieťaťa, pokračuje súd v konaní starostlivosti o maloletých aj po jeho plnoletosti s tým rozdielom, že plnoleté dieťa má už v ďalšom súdnom konaní samostatné procesné postavenie, pričom funkcia kolízneho opatrovníka zanikla. Ak v konaní o výživnom pre maloleté dieťa rozhoduje súd až po nadobudnutí plnoletosti dieťaťa, je potrebné, aby plnoleté dieťa v konaní uviedlo, či nárok na výživné uplatňuje aj za dobu po dosiahnutí plnoletosti a v akej výške. Súd v takom prípade rozhodne o výživnom až do času rozhodovania. Plnenie dávok výživného, ktoré sa stali splatnými počas neplnoletosti dieťaťa, rovnako ako dávok, ktoré sa stali splatnými po nadobudnutí plnoletosti, uloží súd povinnej osobe priamo voči dieťaťu; to sa týka aj nedoplatkov výživného za čas pred plnoletosťou (porovnaj Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 78/2009 zo dňa 19. 05. 2009; R 2/1985). V konaní o výživnom dieťaťa za obdobie neplnoletosti dieťaťa je druhý z rodičov účastníkom konania aj potom, keď už dieťa dosiahlo plnoletosť. Dosiahnutie plnoletosti dieťaťa má ten následok, že v konaní podľa ustanovenia § 111 C. m. p. sa môže jednať len o nárokoch počas neplnoletosti dieťaťa, že v konaní vystupuje plnoleté dieťa samo (odpadá jeho zastúpenie kolíznym opatrovníkom) a že plnenie dávok výživného, ktoré boli splatné do plnoletosti, treba určiť priamo voči dieťaťu. Dosiahnutie plnoletosti dieťaťa v priebehu konania o výživnom nemá však za následok, že by matka dieťaťa prestala byť účastníčkou konania, pokiaľ ide o prejednanie výživného za obdobie do jeho plnoletosti (R 18/1975).

8.1 Odvolací súd poukazuje na to, že v čase podania návrhu matky na určenie otcovstva na súde prvej inštancie dňa 11. 03. 2019 bol G. C. maloletý, a až počas konania na súde prvej inštancie nadobudol dňa 22. 02. 2020 plnoletosť. Po nadobudnutí plnoletosti sa tento pripojil k návrhu matky na určenie výživného v sume 200,- Eur za dobu po dosiahnutí plnoletosti, čo uviedol na pojednávaní konanom sa dňa 28. 04. 2020. Z uvedeného vyplynula súdu prvej inštancie povinnosť rozhodnúť o výživnom až do času rozhodovania a plnenie dávok výživného splatných počas neplnoletosti dieťaťa a po nadobudnutí plnoletosti dieťaťa uložiť povinnej osobe priamo voči dieťaťu. Pokiaľ ide o prejednanie výživného za obdobie do plnoletosti dieťaťa matke dieťaťa prináleží postavenie účastníčky konania a k tomu prislúchajúce práva a povinnosti, ku ktorým patrí aj právo zúčastniť sa na pojednávaní a povinnosť úplne a pravdivo opísať skutkové okolnosti potrebné na rozhodnutie. Vzhľadom na uvedené odvolací súd nevidí dôvod, prečo by sa matka dieťaťa ako účastníčka konania nemohla na pojednávaní vyjadrovať k nákladom na domácnosť a rovnako k nákladom dieťaťa, ktoré sú podstatnými skutočnosťami pre rozhodnutie o výživnom, a najmä keď sa výživné priznáva aj za čas do plnoletosti dieťaťa. Po pripojení sa k návrhu matky na pojednávaní konanom sa dňa 28. 04. 2020 vypovedalo tiež plnoleté dieťa, ktoré svoje výdavky opísalo totožne ako matka. Okrem toho odvolací súd dáva do pozornosti aj tú skutočnosť, že plnoleté dieťa G. C. je ako študent strednej školy ešte stále odkázaný na výživu rodičov a matka momentálne ako jediná osoba zabezpečujúca výživu pre G. C., v ktorej domácnosti G. C. žije, má prehľad o výdavkoch domácnosti, ktoré za G. C. platí. Vzhľadom na vyššie uvedené nie je dôvodná námietka otca dieťaťa o tom, že súd prvej inštancie nemohol konať s I. C. ako navrhovateľkou, a že bolo potrebné doložiť plnomocenstvo na jej zastupovanie dieťaťa v konaní. Odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. a) C. s. p. tak nebol uplatnený dôvodne.

9. Podľa § 110 C. m. p. s konaním o určenie otcovstva je spojené konanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a o výžive maloletého.

10. V zmysle § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

11. Účelom spojenia konania o určenie otcovstva spolu s konaním o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností a o výžive maloletého je zaistenie okamžitého plnenia povinností otca, pokiaľ musel byť určený až takto súdnym rozhodnutím. Obligatórne spojenie konania zabezpečuje, že nie je omeškanie medzi právoplatnosťou rozsudku o určení otcovstva a plnením vyživovacej povinnosti otcom. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči dieťaťu trvá dokiaľ dieťa nie je schopné samostatne uspokojovať svoje potreby. Jednou z foriem plnenia vyživovacej povinnosti je platenie výživného ako peňažného prostriedku na úhradu potrieb dieťaťa potrebných pre jeho všestranný telesný a duševný vývoj. Základnou podmienkou správneho určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je

vyhodnotenie nákladov na dieťa. Výška mesačných nákladov na dieťa má predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných a nepravidelných platieb na dieťa tak, aby bola jednoznačne určiteľná. Na strane oprávneného (dieťaťa) tak súd skúma jeho skutočné odôvodnené potreby, ktoré zahŕňajú okrem stravovania aj bytové, odevné, zdravotné a kultúrne potreby. Vodiacou zásadou na strane povinného pri určení výživného je miera jeho schopností, možností a majetkových pomerov. Pre posúdenie možností a schopností povinného rodiča nie sú rozhodujúce jeho skutočné zárobkové pomery, ale jeho reálne zárobkové možnosti dané okrem iného jeho fyzickým stavom, množstvom získaných pracovných skúseností a pod. Ak súd zistí, že rodič zmenil doterajšie zamestnanie za menej výhodné, musí skúmať či sa tak stalo z dôležitého dôvodu; ak to tak nie je, bude vychádzať z jeho príjmov pred zmenou zamestnania. V prípade ak rodič stratil zamestnanie úplne, treba tiež skúmať z akého dôvodu sa tak stalo, či dostal alebo nedostal odstupné, v akej výške. Žiadny účinný zákon v Slovenskej republike nezakotvuje povinnosť pracovať. Nezakotvuje ani právo, resp. povinnosť pracovať v odbore, v ktorom je osoba vyučená. Zákon o rodine však zakotvuje výslovne povinnosť rodiča živiť svoje dieťa (§ 62 ods. 1 Zákona o rodine) a preto pokiaľ sa rodič vzdá príjmu, z ktorého by vedel zabezpečiť výživu pre svoje dieťa bez vážneho dôvodu, je povinnosťou súdu jeho príjem posudzovať z jeho potencionálnych možností.

11.1 Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý mal pri rozhodovaní o rozsahu vyživovacej povinnosti otca dieťaťa za to, že je potrebné aplikovať ustanovenie § 75 ods. 1 druhá veta Zákona o rodine, keď sa otec dieťaťa vzdal bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku. Na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenie povinného. Za takéto nie je možné považovať konanie otca dieťaťa, ktorému bolo vznesené obvinenie za prečin ohrozovania pod vplyvom návykovej látky, a ktorý bol z toho dôvodu dočasne pozbavený výkonu štátnej služby a následne sám požiadal o prepustenie zo služobného pomeru, aby mu vznikol nárok na odchodné. Skutočnosť, že otec dieťaťa o dočasné postavenie mimo služby nepožiadaval alebo že požiadal o prepustenie zo štátnej služby iba z dôvodu, aby mu vznikol nárok na odchodné, nevylučuje aplikáciu ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Otec dieťaťa sa vlastným konaním a to vedením motorového vozidla po požití alkoholických nápojov a podaním žiadosti o prepustenie zo služobného pomeru pripravil o možnosť výhodnejšieho zamestnania. Pri určení výživného je potrebné zohľadniť nielen faktické príjmy otca, ale aj jeho objektívne možnosti, ktorými sú vek, zdravotný stav, kvalifikácia, odbornosť, vedomosti, pracovné skúsenosti a pod. Je pritom rozhodujúci príjem, ktorý by rodič mohol reálne dosahovať a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje. Otec dieťaťa si musí s využitím svojich subjektívnych vlastností a pracovných príležitostí organizovať pracovné aktivity tak, aby mal reálnu možnosť si riadne plniť svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť. Momentálne otec dieťaťa pracuje iba brigádnicke a na Úrade práce sociálnych vecí a rodiny vedený nie je. Ako výšku jeho príjmu uvádza sumu 443,84 Eur, ktorá je výsluhovým dôchodkom. Takýto prístup otca k zabezpečovaniu si relevantného príjmu a od neho sa odvíjajúceho plnenia vyživovacej povinnosti však nemôže požívať súdnu ochranu, najmä keď sa otec dieťaťa pripravil o výhodnejší príjem svojím vlastným pričinením. Pri určovaní výživného tak súd prvej inštancie správne vychádzal z príjmu otca, ktorý dosahoval pred dočasným pozbavením výkonu štátnej služby, a to zo sumy 1 341,75 Eur za rok 2018 a zo sumy 1 528,40 Eur za rok 2019. Pokiaľ ide o obdobie od júla 2019 do konca februára 2020, kedy otec dieťaťa poberal len nemocenské dávky, nakoľko bol PN, odvolací súd uvádza, že PN otca dieťaťa sa v celom rozsahu kryje s obdobím, kedy bol otec dočasne pozbavený výkonu služby a preto sa odvolaciemu súdu javí len ako účelová. Okrem toho ako otec dieťaťa uviedol toto obdobie mal vykompenzované odchodným vo výške 6 753,03 Eur. K potvrdeniu banky o splatení úveru, ktoré otec dieťaťa doložil v replike, odvolací súd uvádza, že z uvedeného potvrdenia nie je zrejme aká výška úveru bola otcom dieťaťa splatená a teda nie je možné vypočítať výšku výnosu otca dieťaťa, ktorú mal z predaja bytu po splatení úveru na bývanie. Z pripojeného spisu sp. zn. 12P/17/2019 však odvolací súd zistil, že celková čiastka, ktorú mal otec dieťaťa podľa Zmluvy o poskytnutí úveru na bývanie reg. č. XXXXXX na úver zaplatiť bola 29 960,47 Eur a teda minimálne rozdiel medzi kúpnu cenou bytu vo výške 42 000,- Eur a sumou 29 960,47 Eur bol výnos otca pri predaji tohto bytu v čom ešte nie sú zohľadnené splátky, ktoré otec za obdobie do splatenia úveru už zaplatil.

11.2 Odvolací súd sa stotožnil s námietkou otca dieťaťa, ktorý považoval výdavok 100,- Eur mesačne za oblečenie na dieťaťa za neprimeraný. Zároveň však odvolací súd zobral do úvahy skutočnosť, že mesačný výdavok na oblečenie má okrem bežného oblečenia zahŕňať aj náklady na oblečenie v súvislosti s futbalom, ako napr. trenky, termo oblečenie a pod., a preto podľa svojho uváženia znížil mesačné náklady na oblečenie na sumu 60,- Eur mesačne, ktorá sa odvolaciemu súdu javí ako dostatočná. Avšak aj po znížení výdavkov na oblečenie na 60,- Eur za mesiac prevyšujú mesačné náklady plnoletého dieťaťa sumu 300,- Eur mesačne, a preto odvolací súd nevidí dôvod na zníženie výživného zo strany otca, ktorého súd prvej inštancie zaviazal na platenie sumy výživného 150,- Eur

mesačne. Odvolací súd poukazuje na to, že dieťa sa pomerne podieľa na nákladoch domácnosti v 1/5 (nakoľko domácnosť obýva s ďalšími 4 osobami) a to na nájsme 100,- Eur mesačne, t. j. v 1/5 vo výške 20,- Eur mesačne; na elektrine vo výške 51- Eur mesačne, t.j. v 1/5 vo výške 10,- Eur mesačne; na palivovom dreve vo výške 600,- Eur ročne, t.j. v 1/5 vo výške 10,- Eur mesačne; na výdavku za vodu a smeti vo výške 400,- Eur ročne, t.j. v 1/5 po zaokrúhlení vo výške 7,- Eur mesačne. Ďalej má G. C. mesačné náklady na cestovné vo výške 55,- Eur, oblečenie 60,- Eur, telefón 20,- Eur, stravu 120,- Eur; zakúpenie oblečenia na odbornú prax 5,- Eur a futbal 50,- Eur (keď výdavky na futbal predstavujú sumu 595,- Eur ročne / 12 = 50 po zaokrúhlení). Dokopy sú náklady dieťaťa vo výške 357,- Eur mesačne. Pokiaľ otec dieťaťa namieta, že súd prvej inštancie vychádzal pri výpočte mesačných nákladov dieťaťa G. C. zo sumy stravného vo výške 120,- Eur, pričom matka uvidela v podaní zo dňa 21. 04. 2020 len sumu 70,- Eur, odvolací súd poukazuje na to, že v uvedenom podaní sú výdavky dieťaťa špecifikované ako strava 70,- Eur mesačne a desiata do školy 30,- Eur mesačne, t.j. dokopy 100,- Eur mesačne na stravu. Táto suma bola určená len odhadom. Sumu 120,- Eur na mesiac za stravu nepovažuje odvolací súd za prehnanú na dospelú osobu. Po rozpočítaní na mesiac (120 / 30) ide o sumu 4,- Eurá na deň, ktoré majú pokryť celodennú stravu dospelého 18 ročného muža, ktorý navyše aktívne športuje. Za rozporuplné považuje odvolací súd tvrdenie otca dieťaťa, ktorý na jednej strane uvádza, že má informácie o tom, že dieťa upustilo od hrania futbalu a na druhej strane poukazuje na to, že dieťa je zaradené do kategórie A, kde sa poplatok na futbal vo výške 240,- Eur ročne neuhrádza. Avšak aj po prípadnom odpočítaní poplatku za futbal (240 / 12 = 20) vo výške 20,- Eur na mesiac, predstavujú mesačné náklady dieťaťa sumu 337,- Eur. K ďalšej argumentácii otca dieťaťa uvádza odvolací súd, že skutočnosť, že mimoškolská aktivita neprodukuje dieťaťu odkázanému na výživu zisk, nemôže byť dôvodom na to, aby sa výdavok na takúto aktivitu nezohľadnil vo výške výživného. Za nerelevantnú považuje odvolací súd aj námietku otca, že dieťa odkázané na výživu je vlastníkom motorového vozidla, nakoľko výška nákladov na takéto vozidlo nebola do výpočtu výživného zahrnutá. Motorové vozidlo podľa vyjadrenia matky a syna na pojednávaní dňa 09. 07. 2020 kúpil priateľ matky, evidenčne nebolo vedené na G. C. a na jeho prevádzku obstaráva prostriedky G. C. z brigád, čo nasvedčuje snahe syna aspoň čiastočne si obstarat' prostriedky na krytie svojich potrieb vlastnou prácou. Pokiaľ otec dieťaťa namieta, že súd prvej inštancie pri určení výšky výživného posudzuje aj príjem jeho manželky, odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku skonštatoval len toľko, že manželka otca dieťaťa (otec sa za ženatého označil pri výsluchu na pojednávaní dňa 03. 09. 2019 pred súdom prvej inštancie) je ako osoba, ktorá s ním žije v spoločnej domácnosti (čo uviedol sám otec dieťaťa) povinná podieľať sa zodpovedajúcim pomerom na výdavkoch spoločnej domácnosti, rovnakú skutočnosť skonštatoval aj pri dvoch plnoletých synoch matky dieťaťa, ktorí sú schopní sa sami živiť, a ktorí sú tiež povinní pomerne sa podieľať na výdavkoch domácnosti. Uvedené bolo zohľadnené aj pri výpočte nákladov dieťaťa G. C.. Pre účely tohto konania je irelevantné, či v Českej republike uzatvorený sobáš medzi otcom dieťaťa a D. J. je uznaný v Slovenskej republike, keď otec dieťaťa netvrdí, že by mu vyživovacia povinnosť voči manželke bránila plniť si vyživovaciu povinnosť voči synovi a súd by musel na spoločné uhrádzanie výdavkov na domácnosť otca s inou osobou prihliadnuť aj keby nešlo o jeho manželku, ale hocijakú inú osobu bývajúcu s ním v spoločnej domácnosti.

12. Podľa ustanovenia § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späťne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

13. Ustanovenie § 77 ods. 1 tretia veta Zákona o rodine pripúšťa možnosť spätného priznania výživného pre maloleté dieťa, ktorého podmienkou je existencia dôvodov hodných osobitného zreteľa. Pokiaľ z určitých dôvodov, ktoré možno posúdiť ako výnimočné, účastníci žiadajú o určenie výživného s časovým odstupom a v ich konaní nemožno vidieť snahu o zneužívanie tohto inštitútu, súd môže výživné priznať aj späťne. Dôvody hodné osobitného zreteľa bude treba posúdiť podľa konkrétnych okolností prípadu. Pri určovaní výživného za minulé obdobie súd zisťuje, aké boli konkrétne schopnosti, možnosti, zárobkové pomery povinného, potreby dieťaťa, prihliada na už poskytnuté plnenia, poskytovanie bývania, osobnej starostlivosti a pod.

13.1 Odvolací súd sa v danom prípade stotožnil s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý vzhľadom na dôvody hodné osobitného zreteľa pre spätné priznanie nároku na výživné od 01. 03. 2018 tak ako žiadala matka dieťaťa. V konaní o zapretie otcovstva vedenom na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 9C/86/2016 sa otec dieťaťa G. D. vyjadril, že je presvedčený, že je biologickým otcom dieťaťa. Vzhľadom na uvedené mohla mať matka dieťaťa za to, že G. D. po skončení konania o zapretie otcovstva otcovstvo k dieťaťu s poukazom na jeho vyjadrenie v konaní uzná. V návrhu na začatie konania

podanom na súde prvej inštancie dňa 11. 03. 2019 uviedla, že G. D. na pojednávaní vo veci zapretia otcovstva k maloletému G. prezentoval, že maloletý je jeho syn, no keď sa ho snažila po právoplatnosti rozsudku dňa 27. 02. 2018 kontaktovať, aby išli spoločne na matričný úrad a súhlasným vyhlásením určili otcovstvo k maloletému, bola neúspešná, nakoľko s ňou G. D. prestal komunikovať. Odvolací súd má za to, že konanie matky v danom prípade uplatnenia si výživného späťne od 01. 03. 2018 po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku o zapretie otcovstva nenesie žiadne známky špekulatívneho konania alebo snahy o zneužitie tohto práva, keď sa matka snažila vyhnúť súdnemu konaniu a a určiť otcovstvo k dieťaťu súhlasným vyhlásením. Postup matky, ktorá podala návrh na určenie otcovstva po roku od zapretia otcovstva tak možno považovať za primeraný okolnostiam.

13.2 Nie je dôvodné ani tvrdenie otca dieťaťa, že až právoplatným rozhodnutím súdu o určení otcovstva vznikla možnosť určiť výživovacia povinnosť voči dieťaťu, nakoľko rozhodnutie o určení otcovstva má deklaratórny charakter, t.j. len osvedčuje skutočnosť, že muž ktorého otcovstvo má byť určené je otcom dieťaťa s účinkami ex tunc (späťne). Právne posúdenie veci, ktorým by sa výživné priznalo len od právoplatnosti výroku o určení otcovstva, keď výživovacia povinnosť rodičov k dieťaťu vzniká narodením dieťaťa (v danom prípade len od právoplatnosti rozhodnutia o zapretí otcovstva, keď sa manžel matky až do právoplatného skončenia konania o zapretie otcovstva považoval za otca dieťaťa a trvala jeho výživovacia povinnosť k dieťaťu - R 52/1968) by bolo v rozpore so zákonnou úpravou v § 62 Zákona o rodine, ktorý počiatok výživovacej povinnosti viaže na narodenie dieťaťa, aj keď ho súdnym rozhodnutím možno určiť len za podmienok vymedzených v § 77 Zákona o rodine.

14. Z obsahu odvolania sa odvolaciemu súdu javí, že otec dieťaťa považuje konanie súdu prvej inštancie za naklonené v prospech dieťaťa a matky dieťaťa. Odvolací súd však poukazuje na to, že v civilné mimosporové konanie je ovládané vyšetrovacím princípom, ktorý kladie dôraz na procesnú aktivitu súdu pri zhromažďovaní poznatkov nevyhnutných pre prejednanie a rozhodnutie veci. Súd prvej inštancie tak konal v zmysle zákonných ustanovení Civilného mimosporového poriadku, keď za účelom zistenia objektívneho stavu veci sám aktívne vyhľadával a vykonával dôkazy. Súd prvej inštancie vychádzal pri rozhodovaní vo veci rovnako z tvrdení matky, dieťaťa aj otca dieťaťa, ktoré podľa neho preukazovali skutočný stav veci. Rovnako ako si súd prvej inštancie osvojil tvrdenia matky a dieťaťa o výdavkoch na domácnosť a dieťa, osvojil si aj tvrdenia otca dieťaťa o jeho nákladoch na domácnosť, príjme jeho manželky i jeho príjme z brigády. Pokiaľ otec dieťaťa namieta, že súd prvej inštancie neuveril jeho tvrdeniu o vyplatení hypotekárneho úveru, odvolací súd poukazuje na to, že k tejto skutočnosti sa vyjadril v bode 11.1 odôvodnenia tohto rozsudku.

15. Na základe uvedeného odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v III. a IV. výroku vo veci samej ako vecne správny potvrdil a to vrátane závislého VII. výroku (§ 379 písm. a/ C.s.p.) napadnutého rozsudku o trovách konania pred súdom prvej inštancie, ktorý bol tiež vecne správny a v súlade so zákonom (§ 52 C.m.p.). Vyčíslenie nedoplatku na výživnom otec nespochybňoval, netvrdil, že za obdobie od 01. 03. 2018 do 30. 06. 2020 si aspoň čiastočne výživovacia povinnosť plnil.

16. Návrh na priznanie náhrady trov odvolacieho konania zo strany účastníkov podaný nebol (podľa § 57 C. m. p. o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu rozhoduje súd len na návrh), z tohto dôvodu rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje výrok o náhrade trov konania.

17. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- € (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).